

Tale til samråd om Klimarådets kommentering af *Klimaprogram 2023* (det talte ord)

[Intro]

Tak for ordet.

I september udgav jeg og regeringen årets klimaprogram. Vi gav en status på, hvor langt Danmark er nået med at opfylde vores klimamål, og vi præsenterede arbejdsprogrammet for de enkelte sektorer.

Nu har vi så også fået Klimarådets kortfattede kommentarer til *Klimaprogrammet 2023*, og det er selvsagt et vigtigt input.

[Klimarådets og regeringens tilgang – på lange stræk ens]

Grundlæggende er ønsket jo det samme både hos Klimarådet og regeringen. Vi skal nå vores klimamål. Og vi skal sikre en bæredygtig omstilling af vores samfund med respekt for klimalovens balancerende hensyn.

[Gennemgang af Klimarådets overordnede kommentarer]

Jeg vil nu gennemgå de syv overordnede kommentarer i Klimarådets vurdering af klimaprogrammet og kommentere de enkelte punkter.

[Ad 1: Betydelig risiko for at 2025-målet ikke nås]

Klimarådets første kommentar omhandler risikoen for, at 2025-målet ikke nås.

Klimarådet mener, at de forventede reduktioner frem mod 2025 er forbundet med betydelig risiko, og at

Center
CVS

Team
KTP

Dato
24. november 2023

J nr. 2023 - 5367

/ BODBA

reduktionsmankoen er undervurderet i Klimafremskrivning 2023.

Jeg er enig i, at der risici og usikkerheder i Klimafremskrivningen, men jeg er ikke enig i, at usikkerhederne er systematisk over- eller undervurderede.

Klimafremskrivningen er som udgangspunkt udarbejdet på baggrund af middelskøn og for nogle områder vil det vise sig, at udledningerne er højere og for andre, at udledningerne er lavere end skønnet. Det ved vi først, når der kommer nye tal i de næste fremskrivninger og opgørelser.

Og samtidig vil jeg gerne understrege, at vi benytter den samme praksis for at udregne mankoen, som vi har brugt siden målene blev fastsat.

Da aftalen om klimaloven blev lavet i 2019, var udgangspunktet for forhandlingerne et punktmål bl.a. som følge af Klimarådets anbefalinger. Det hører jeg også er blevet bekræftet af udvalgsmedlemmer uden for regeringen.

Samtidig var der enighed om, at man bagudrettet lavede en gennemsnitsberegning for at sikre sig mod udsving fx i vejret.

Da aftalen om 2025-målet blev indgået, blev mankoen opgjort til 2,1-5,2 i spændet ud fra et mål i 2025, hvilket dermed lå til grund for den politiske aftale og det efterfølgende lovforslag.

Siden da er der indgået aftaler, som giver reduktioner i 2025 alene på 3,7 mio. ton, altså godt op i det oprindelige spænd. Og nu har regeringen så fremlagt yderligere politik.

Samtidig vil jeg minde om, at det, vi taler om her – uanset hvordan man gør tallene op – er de sidste få procent.

Danmark skønnes i *Klimastatus- og fremskrivning 2023* at have nået 98,7 pct. af vejen til 2025-målet i forhold til udledningerne i 1990.

Vi er således godt på vej til at nå målene. Og vi er i gang med at forhandle yderligere tiltag for at indfri 2025-målet.

[Ad 2: Dieselaftgift frem for CO₂-fortrængningskrav]

Klimarådets anden kommentar opfordrer regeringen til at benytte en højere dieselaftgift til at indfri 2025-målet frem for at øge fortrængningskravet.

Ift. den første del, så har regeringen lyttet til partiernes ønsker. Derfor kom vi med et udspil, dagen før Klimarådet udgav deres bemærkninger, hvor vi foreslog en varig forhøjelse af dieselaftgiften med 50 øre pr. liter. Og jeg har selvfølgelig forståelse for, at Klimarådet ikke kunne nå at indarbejde det i deres kommentarer givet, at tidssammenfaldet var som det nu var.

Ift. brugen af anden generations biobrændstoffer, vil jeg gerne understrege, at regeringens forslag afspejler den regulering, som flere partier ønskede med vejtransportaftalen.

Regeringens forslag om forhøjelse af CO₂-fortrængningskravet i 2025 begrænser brændstoffer med høje ILUC-effekter og fremmer brændstoffer, der er langt bedre for klimaet. Her læner regeringen sig fagligt op af VE-direktivet og bruger de i VE-direktivet fastsatte beregninger af effekterne.

[Ad 3: Landbruget er nøglen til at nå 70-procentsmålet]

Klimarådets tredje kommentar peger på landbruget som nøglen til at nå 70 pct.-målet og fremhæver, at der fortsat mangler et udspil til, hvordan regeringen konkret vil indrette reguleringen af landbrugets udledninger.

Omstillingen af landbruget er helt centralt for at nå vores klimamål. Men det er en kompliceret opgave at lave en afgift.

Det kan ikke være nogen overraskelse for nogen i udvalget her, at regeringen afventer Ekspertgruppen for en Grøn Skattereform, der snart fremlægger deres konklusioner. Regeringen nedsætter herefter en grøn trepart, der bl.a. skal forholde sig til anbefalingerne fra ekspertgruppen og på bagkant af treparten skal regeringen så fremlægge sit forslag til en klimaafgift på landbruget.

[Ad 4: Nødvendigt at handle på EU-forpligtelser hurtigt]

Klimarådets fjerde kommentar peger på, at Danmark ikke umiddelbart forventes at kunne leve op til forpligtelserne i forordningen om byrdefordeling og i forordningen om arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug.

Det er jeg helt enig i, og det fremgår også klart af Klimaprogrammet. Men det er jo heller ikke nogen overraskelse, at vi ikke lever op til målene, da de lige er blevet fastsat. Det er udtryk for en høj ambition, at regeringen har arbejdet for EU-regulering, som Danmark ikke automatisk vil leve op til med eksisterende tiltag.

Regeringen vil selvfølgelig sikre, at Danmark lever op til sine forpligtelser i EU frem mod 2030. Andet er ikke en reel mulighed. Heller ikke juridisk givet, at der er tale om en bindende EU-regulering.

Vi skal derfor leve op til vores forpligtelser bl.a. ved at indfri landbrugsaftalen og følge op på ekspertgruppen for en Grøn Skattereforms anden delrapport.

[Ad 5: CCS-aftale er positiv, men med uprøvet teknologi er tidsplanen stram]

Klimarådets femte kommentar omhandler CCS. Klimarådet mener, at det store fokus på CCS er risikofyldt, da teknologien i Danmark endnu er uprøvet.

Her er jeg ikke helt enig i Klimarådets vurdering. CCS er i min optik ikke så uprøvet i dansk sammenhæng. I foråret blev den første CO₂ lagret i undergrunden i Nordsøen. Og kort derefter vandt Ørsted CCUS-udbuddets første del. Og de er i gang med at etablere fangstanlægget.

Jeg har som tidligere et spørgsmål til dem, der mener, at regeringen og aftalepartierne fokuserer for meget på CCS i sin klimaindsats.

Hvordan forestiller man sig, at vi i stedet kan opnå de 3,2 mio. tons CO₂-reduktion, som CCS skal levere? Og samtidig leve op til klimalovens guidende principper?

Hvis vi i stedet rent illustrativt skal finde de 3,2 mio. ton CO_{2e} ekstra i vejtransporten, kan det fx kræve, at vi skrotter ca. 1,2 mio. fungerende fossile personbiler i 2030. Det svarer til mere end halvdelen af den forventede fossile bilpark i 2030.

Jeg tror, de fleste kan forstå, at det har ret store implikationer, der kan konflikte med klimalovens øvrige guidende principper.

Derfor synes jeg ikke umiddelbart CCS lyder så dumt.

CCS er helt central for grøn omstilling. Det blev også anerkendt med en bred aftale om styrkede rammevilkår for CCS i Danmark, hvor det fremgår – og jeg citerer: ”Fangst og lagring af CO₂ (CCS) er et afgørende værktøj til at opfylde klimamål: både globalt med Parisaftalen, tættere på med EU’s målsætninger og helt nært med Danmarks 70-procents reduktionsmål i 2030.”

Den sætning lader vi lige stå. CCS er et afgørende værktøj til at opfylde Danmarks klimamål og globale klimaforpligtelser. Det er vi blevet enige om at skrive i en politisk aftale så sent som i september. Både SF, LA, DF, Konservative, Alternative, Radikale og Enhedslisten har skrevet under.

Jeg anerkender, at der er risici forbundet med CCS, og dem skal vi have reduceret. Derfor indeholder *Klimaprogrammet 2023* en specifik køreplan for CCS.

[Ad 6: Regeringen styrker fokus på implementering af vedtagne tiltag]

Klimarådets sjette kommentar foreslår, at regeringen styrker fokus på implementering yderligere.

Den grønne omstilling er forbundet med usikkerheder – det kommer vi ikke udenom.

Derfor glæder det mig, at Klimarådet roser regeringen for at præsenterer et implementeringsoverblik i *Klimaprogrammet 2023*. I sektorkapitlerne er det beskrevet, hvordan Regeringen vil håndtere de væsentligste risici for klimamålene.

Regeringen vil sikre løbende opfølgning og fx genbesøge de sektorplaner, der bl.a. kan bidrage med reduktioner i skov- og landbrugssektoren og transportsektoren.

[Ad 7: Det globale område får meget lidt opmærksomhed i klimaprogrammet]

Klimarådets syvende kommentar går på, at det globale område fylder for lidt i dette års klimaprogram.

Det er positivt, at Klimarådet sætter fokus på vores globale indsats. Både det europæiske og globale perspektiv er helt centralt i regeringens klimapolitik.

Det er også derfor, at vi i *Klimaprogram 2023* har fremlagt en global strategi, der beskriver Danmarks klimaindsats i verden.

Vi skal bruge vores nationale politik til at vise verden, at man kan lave grøn omstilling og bevare et land i balance.

Og Danmark skal fortsat arbejde for at hæve ambitionerne internationalt bl.a. gennem myndighedssamarbejde, i de globale klimaforhandlinger og i EU, hvor regeringen bl.a. vil arbejde for et ambitiøst EU 2040-klimamål i overensstemmelse med Parisaftalen.

Regeringen ønsker derudover at hæve ambitionerne for Danmarks klimaaftryk i verden ved at opstille et mål for den globale klimaeffekt af dansk eksport og undersøge konsekvenserne ved at opsætte et mål for klimaaftrykket fra dansk forbrug.

[Outro]

Jeg er sikker på, at Klimarådet også vil kunne pege på nogle risici, når de udgiver deres statusrapport i februar.

For den risikofri vej den findes ikke. Vilkårene i verden omkring os forandrer sig hele tiden – blandt andet med usikkerhed om priser og udbuddet af arbejdskraft til den grønne omstilling.

Siden klimalovens vedtagelse er vi kommet langt. Danmark skønnes nu at have nået næsten trefjerdele af vejen til 70 pct.-målsætningen.

I *Klimaprogram 2023* har regeringen – som Klimaloven foreskriver – desuden skitseret en vej til at nå 70 pct.-målet. Og i mål, det skal vi.

Tak for ordet.